

РЕЙТИНГТІК ӘРЕКЕТ ТУРАЛЫ ТҮСІНІКТЕМЕ

**Fitch «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ
рейтингін «BBB-» деңгейінде растады; болжамы – «Тұрақты»**

Сейсенбі, 2025 жылғы 09 желтоқсан – 11:47 ЕТ

Fitch Ratings – Дубай – 2025 жылғы 09 желтоқсан: Fitch Ratings «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-ның (ҚТЖ) эмитенттің ұзақ мерзімді дефолт рейтингін (ЭДР) «BBB-» деңгейінде растады, болжамы – «Тұрақты». Рейтингік әрекеттердің толық тізімі төменде келтірілген.

Рейтингтің расталуы Fitch Ratings-тің Мемлекетпен байланысты ұйымдарды рейтингтеу критерийлеріне сәйкес Қазақстан (BBB/«Тұрақты») тарапынан «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-ға (ҚТЖ) төтенше қолдау көрсетілуі «Аса ықтимал» деген көзқарасын көрсетеді, бұл ҚТЖ-ның мемлекетпен тығыз байланысына және оның елдің экономикалық дамуындағы стратегиялық маңыздылығына негізделген. Fitch-тің Мемлекеттік саясат аясында кірістері қолдау алатын ұйымдарды рейтингтеу критерийлеріне сәйкес ҚТЖ-ның жеке кредиттік профилі (SCP) «bb-» деңгейінде, яғни егеменді рейтингтен төрт сатыға төмен бағаланған. Осы бағалаулардың нәтижесінде ҚТЖ-ның эмитенттің дефолт рейтингі (ЭДР) «BBB-» деңгейінде, яғни егеменді рейтингтен бір сатыға төмен белгіленді.

РЕЙТИНГТІҢ НЕГІЗГІ ФАКТОРЛАРЫ**Қолдау балын бағалау: «Аса ықтимал»**

Біздің пікірімізше, қажет болған жағдайда Қазақстанның ҚТЖ-ға төтенше қолдау көрсетуі «Аса ықтимал», бұл Мемлекетпен байланысты ұйымдарды рейтингтеу критерийлеріне сәйкес 35 қолдау балын (ең жоғары 60 балдан) көрсетеді. Бұл бағалау төменде келтірілген қолдау көрсету жауапкершілігі мен қолдауға ынталандыру факторларын бағалаудың жиынтығына негізделген.

Қолдау көрсету жауапкершілігі**Шешім қабылдау және қадағалау: «Өте күшті»**

Бұл бағалау мемлекеттің ҚТЖ-ға «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (СҚ; BBB/«Тұрақты») арқылы жанама түрде толық иелік етуіне, сондай-ақ ҚТЖ-ның табиғи монополия ретінде қатаң реттеу мен мониторингке жататын стратегиялық мемлекеттік кәсіпорын мәртебесіне негізделген. Мемлекет бақылауды тікелей – стратегияны және реттелетін қызмет түрлері бойынша тарифтерді айқындау арқылы, сондай-ақ жанама түрде – СҚ-ның директорлар кеңесіндегі өкілдері арқылы жүзеге асырады. Компанияның ұзақ мерзімді даму мақсаттары ұлттық стратегиялық саясат пен бағдарламаларға сәйкес келеді.

Үкімет бұған дейін ҚТЖ-ны 2025 жылы IPO-ға шығару жоспарын жариялаған болатын, алайда кейін бұл мерзім 2026 жылға шегерілді. Жекешелендіру үдерісіне қатысты мәліметтер әлі нақтыланбаған. Fitch-тің пікірінше, жекешелендіру жүзеге асырылған жағдайда, ол мемлекеттің ҚТЖ қызметіне бақылауын айтарлықтай әлсіретуі екіталай. Жекешелендіру тариф белгілеу үдерісіне немесе стратегиялық инвестицияларды қаржыландыруға түзетулер енгізуді талап етуі мүмкін, бұл ҚТЖ-ның қаржылық

профиліне қалыпты оң әсер етуі ықтимал.

Қолдау прецеденттері: «Күшті»

ҚТЖ мемлекеттен субсидиялар және субсидияланатын қарыз түрінде тұрақты қолдау алып отырады. Жыл сайынғы субсидиялар (41,1 млрд теңге немесе ҚТЖ-ның 2024 жылғы операциялық кірісінің 2%-ы) ҚТЖ-ның жолаушылар тасымалы қызметтеріндегі шығындарын ішінара өтейді. Мемлекет сондай-ақ инфрақұрылымдық жобаларды қолдау және ҚТЖ-ны қаржыландыруға жәрдемдесу үшін нарықтықтан төмен мөлшерлеменен қаражат ұсынады. 2024 жылдың соңында мемлекетпен байланысты қарыз жалпы қарыздың 55%-ын құрады, өйткені ҚТЖ жыл ішінде 400 млрд теңгеден астам қаражат алды. 2025 жылдың 9 айында ҚТЖ СҚ-дан 65,5 млрд теңге көлемінде заем алды, сондай-ақ СҚ 883 млн АҚШ доллары көлеміндегі облигацияның өтеу мерзімін 2025 жылдан 2028 жылға ұзартты.

Қолдауға ынталандыру

Мемлекеттік саясаттағы рөлін сақтау: «Күшті»

Қазақстанда жүк тасымалының 60%-дан астамы және жолаушылар тасымалының шамамен 20%-ы теміржол арқылы жүзеге асырылады, сондықтан Fitch-тің пікірінше, ҚТЖ-ның дефолты экономикалық белсенділікке айтарлықтай нұқсан келтіруі мүмкін. ҚТЖ мемлекеттің даму бағдарламасының маңызды бөлігі болып табылады: ол транзит пен экспорттың өсу әлеуетін дамытуға ықпал етеді және шашыраңқы орналасқан халықты байланыстыратын елдің көлік жүйесінің тірегі қызметін атқарады.

Тәуекелдің таралуы: «Күшті»

Біздің пікірімізше, ҚТЖ-ның дефолты елдің беделіне нұқсан келтіреді. ҚТЖ да, мемлекеттік қазынашылық та халықаралық капитал нарықтарына шығады және инфрақұрылымдық инвестициялар үшін халықаралық қаржы институттарынан заемдар алады. 2024 жылдың соңында компанияның айналымдағы қарызының 43%-ы шетел валютасында болды. ҚТЖ бұрын сыртқы облигациялар нарығындағы ірі ұлттық эмитенттердің бірі болған, алайда 2022 жылы АҚШ долларымен номинацияланған еурооблигацияны мерзімінен бұрын өтеді, ал оның швейцар франкімен номинацияланған соңғы еурооблигациясының өтеу мерзімі 2023 жылғы желтоқсанда аяқталды. Сыртқы қаржыландыру көлемі ірі және банк заемдарынан тұрады. ҚТЖ-ның дефолты үкіметтің сенімділігіне айтарлықтай нұқсан келтіріп, мемлекет пен мемлекетпен байланысты басқа да ұйымдар үшін қарыз алу құнының өсуіне әкелуі мүмкін.

Жеке кредиттік профиль

Fitch ҚТЖ-ның «bb-» деңгейіндегі жеке кредиттік профилін (SCP) Мемлекеттік саясат аясында кірістері қолдау алатын ұйымдарды рейтингтеу критерийлеріне сәйкес бағалайды. Ол «Төменгі орташа» тәуекел профилі мен «а» санатының төменгі шегіндегі қаржылық профильдің үйлесімін көрсетеді.

Тәуекел профилі: «Төменгі орташа»

Fitch ҚТЖ-ның тәуекел профилін төменде келтірілген бағалаулардың үйлесімі негізінде «Төменгі орташа» деп бағалайды.

Кіріс тәуекелі: «Әлсіздеу»

Бұл бағалау сұраныс сипаттамаларының «Орташа», ал баға сипаттамаларының «Әлсіздеу» деңгейін көрсетеді. Компанияның елдің теміржол инфрақұрылымының монополиялық иесі әрі операторы ретіндегі жағдайы сұранысты қолдайды, бұл ретте жүк тасымалы кірістің негізгі көзі болып қала береді. Компания елдің теміржол көлігіне стратегиялық тұрғыдан сүйенуінен пайда көреді, алайда тауар бағаларының ауытқуы, валюталық құбылмалылық және көрші Ресей мен Қытайдағы геосаяси оқиғалар сияқты сыртқы тәуекелдерге ұшырайды.

Тарифтерді индекстеудің жүйелі, ережелерге негізделген тетігінің болмауы баға белгілеудегі негізгі шектеу болып қала береді. Тарихи тұрғыдан тарифтік түзетулерді ашық формулалар емес, үкімет белгілеп келді, соның салдарынан 2022 жылға дейін индекстеу ұзақ уақыт бойы инфляциядан төмен болды. 2023 жылдан бастап тарифтердің өсуі инфляциядан едәуір озып келеді және біз олардың 2026 жылы да жоғары деңгейде сақталатынын, ал кейін инфляцияға жақын деңгейге оралуы ықтимал екенін күтеміз. Алайда реттеу ортасында әлі де болжамды шеңбер қалыптаспаған, ал баға белгілеу бұрынғысынша бір реттік араласуларға тәуелді. Компанияның кіріс тәуекелі профилі тұрақты, ережелерге негізделген реттеудің болмауымен шектеледі деген көзқарасымыз өзгеріссіз қалады.

Шығыс тәуекелі: «Орташа»

ҚТЖ-ның шығындар құрылымы едәуір тұрақты, онда еңбекақы (2024 жылы ақшалай операциялық шығыстардың 49%-ы), одан кейін тауарлар мен қызметтер (27%) басым. ҚТЖ-ның операциялық шығыстарының басым бөлігі нақты айқындалған және тұрақты сипатта. 2022 жылдан бастап ҚТЖ күрделі шығындар бағдарламасын айтарлықтай кеңейтті, ол арзан, мемлекетпен байланысты заемдар, нарықтық қарыз алу және реттелетін тарифтердің өсуі есебінен түсетін операциялық ақша ағыны арқылы қаржыландырылады. Fitch 2025–2026 жылдары күрделі шығындардың одан әрі өсуін күтеді.

Міндеттемелер және өтімділік тәуекелі: «Орташа»

ҚТЖ ішкі және халықаралық қаржыландыру нарықтарына жақсы қолжетімділікті сақтайды; оның кредиттік портфелі жергілікті нарықтағы облигациялардың, жергілікті және халықаралық банктер заемдарының, сондай-ақ облигациялар, заемдар мен лизинг арқылы бас компания мен басқа да мемлекеттік институттардан алынатын арзан қаржыландырудың теңгерімді үйлесімінен тұрады. Бас компания беретін қаржыландырудың бір бөлігі мемлекеттік бюджеттен алынады.

ҚТЖ қарызының өтеу кестесі жалпы алғанда біркелкі – өтеу мерзімі 2025 жылдан 2028 жылға ұзартылған, СҚ ұстайтын 883 млн АҚШ доллары көлеміндегі облигацияны (номиналды құн бойынша 2024 жылдың соңындағы жалпы қарыздың 12,6%-ы) қоспағанда, – қарыздың орташа алынған өтеу мерзімі 8,8 жыл. Сонымен қатар ҚТЖ өтімділікті қолдау үшін жергілікті банктердің кредиттік желілеріне қол жеткізе алады.

Қаржылық профиль: «а»

Fitch-тің рейтингтік сценарийі бойынша қаржылық көрсеткіштер «а» санатының төменгі шегіндегі қаржылық профильді көрсетеді. Біз негізгі көрсеткіш – Fitch есептейтін түзетілген таза қарыздың EBITDA-ға қатынасы 2025–2029 жылдары орта есеппен 4,7х (2024 жылы: 6,0х) болады деп күтеміз, бұл тарифтердің тұрақты өсуі есебінен 2025 жылдың 9 айында-ақ байқалған EBITDA-ның айтарлықтай ұлғаюын көрсетеді. Бұл жақсару жылжымалы құрамға, инфрақұрылымды салу мен жаңғыртуға

салынатын инвестицияларға байланысты жоғары күрделі шығындармен ішінара теңестіріледі, біздің күтуімізше, бұл шығындар 2025–2026 жылдары қарыздың өсуіне әкеледі.

ҚТЖ-ның қаржылық профилі ірі қарызбен, тауар нарықтарына тәуелділікпен, негізгі сауда серіктестерінің геосаяси ахуалымен және баға белгілеудегі шектеулі мүмкіндіктермен шектеледі. ҚТЖ жолаушылар тасымалында ішкі бәсекелестікке қалыпты деңгейде ұшыраған, ал оның қаржылық профилін монополиялық жағдайы, жүк тасымалындағы ауқымды қызметі және мемлекеттік қолдаудың ұзақ әрі орнықты тарихы қолдайды.

Қосымша көрсеткіштер (борышқа қызмет көрсетуді өтеу коэффициенті, пайыздарды жалпы өтеу коэффициенті және өтімділікпен өтеу коэффициенті) тиісінше 1,6х, 3,6х және 0,3х деңгейіндегі есептік мәндерімен «а», «bbb» және «b» бағалауларына сәйкес келеді, бұл ретте өтімділікпен өтеу коэффициенті айтарлықтай төмен. ҚТЖ-ның қаржылық профилі бұрынғысынша негізгі көрсеткішке сүйенеді, алайда өтімділікпен өтеудің әлсіздігі SCP-ның нақты сатыдағы орнын айқындау кезінде ескеріледі.

ҰҚСАС КОМПАНИЯЛАРМЕН САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Ұқсас теміржол компаниялары – «Грузин темір жолы» АҚ (JSC Georgian Railway) және Deutsche Bahn AG – ҚТЖ сияқты өз елдерінің егеменді рейтингтерінен бір сатыға төмен рейтингке ие. PKP Intercity S.A. (Польша) ұзақ мерзімді мемлекеттік қызмет көрсету келісімшартына байланысты кіріс тәуекелінің төмендігін көрсететін неғұрлым күшті SCP-ның арқасында егеменді рейтингпен бірдей деңгейде бағаланған. Француз SNCF Réseau және испандық ADIF - Alta Velocidad теміржол инфрақұрылымы операторлары сияқты басқа ұқсас компаниялар өз үкіметтері үшін эталондық эмитенттер ретінде қарастырылады. Бұл тәуекелдің таралуын жоғары бағалауға және олардың ЭДР-ін егеменді рейтингтермен теңестіруге әкеледі.

Эмитент профилі

ҚТЖ – ұлттық көлік-логистикалық холдингтік компания. ҚТЖ-ның негізгі қызметі оның біріктірілген теміржол тобы ретіндегі монополиялық жағдайына негізделген, сонымен қатар ол мемлекет атынан басқа да көлік инфрақұрылымын басқарады.

НЕГІЗГІ ЖОРАМАЛДАР

Fitch-тің рейтингтік сценарийі кірістерге, шығыстарға және қаржылық тәуекелдерге қатысты күйзеліс факторларының үйлесімін қамтитын «экономикалық цикл бойындағы» (through-the-cycle) сценарий болып табылады. Ол 2020–2024 жылдардағы тарихи деректерге және 2025–2029 жылдарға арналған сценарийлік жорамалдарға негізделген:

- Экономикалық өсу мен реттелетін тарифтердің ұлғаюы есебінен операциялық кірістің жылына орта есеппен 14,0%-ға өсуі
- Инфляция мен қызметтің кеңеюіне байланысты операциялық шығыстардың жылына орта есеппен 14,5%-ға өсуі

- Қолданыстағы желілерді салу мен жаңғыртуға және жылжымалы құрамды жаңартуға жылына орта есеппен 767,2 млрд теңге көлеміндегі таза күрделі шығындар

- Шетел валютасындағы және жергілікті валютадағы нарықтық қарыздың, сондай-ақ үкіметтің субсидияланатын қарызының үйлесіміне байланысты қарыз құны орта есеппен 5,8%

РЕЙТИНГТІҢ СЕЗІМТАЛДЫҒЫ

Жеке немесе жиынтық түрде теріс рейтингтік әрекетке/рейтингті төмендетуге әкелуі мүмкін факторлар

- Қазақстанның егеменді рейтингінің екі немесе одан да көп сатыға төмендеуі

- Егеменді мемлекетпен байланыстың әлсіреуі, соның салдарынан қолдау балының 35-тен төмен болуы және рейтингтердің егеменді рейтингке қатысты одан әрі төмендетілуі

Жеке немесе жиынтық түрде оң рейтингтік әрекетке/рейтингті жоғарылатуға әкелуі мүмкін факторлар

- Жеткілікті күшті қаржылық көрсеткіштер сақталған жағдайда Қазақстанның егеменді рейтингінің жоғарылауы

- Егеменді мемлекетпен неғұрлым тығыз интеграция, соның нәтижесінде қолдау балының 45 немесе одан жоғары болуы және ҚТЖ рейтингтерінің егеменді рейтингтермен теңестірілуі

- ҚТЖ-ның таза қарыз/EBITDA көрсеткішінің тұрақты негізде 4х-тан төмен деңгейге дейін жақсаруы немесе өтеу коэффициенттерінің жақсаруы не кіріс тәуекелінің «Орташа» деп қайта бағалануы салдарынан SCP-ның жоғары қарай қайта қаралуы

ESG факторлары

Егер осы бөлімде өзгеше көрсетілмесе, ESG-нің кредиттік маңыздылығының ең жоғары деңгейі – «3» балл. «3» балл ESG мәселелерінің кредиттік тұрғыдан бейтарап екенін немесе олардың сипатына не ұйымның оларды басқару тәсіліне байланысты ұйымға тек шамалы кредиттік әсер ететінін білдіреді. Fitch-тің ESG маңыздылық балдары рейтингтік үдерістің бастапқы деректері болып табылмайды; олар рейтингтік шешімдегі ESG факторларының маңыздылығы мен елеулілігіне қатысты байқауды білдіреді. Fitch-тің ESG маңыздылық балдары туралы толығырақ ақпаратты мына сайттан қараңыз:

<https://www.fitchratings.com/topics/esg/products#esg-relevance-scores>.

БАСҚА РЕЙТИНГТЕРМЕН КРЕДИТТІК БАЙЛАНЫСЫ БАР ЖАРИЯ РЕЙТИНГТЕР

ҚТЖ-ның ЭДР-лері Қазақстанның ЭДР-леріне байланыстырылған.

Рейтингтің негізгі факторы ретінде көрсетілген елеулі маңызды дереккөзге сілтемелер

Талдауда пайдаланылған негізгі ақпарат көздері Қолданылатын критерийлерде сипатталған.

РЕЙТИНГТІК ӘРЕКЕТТЕР

ҰЙЫМ / БОРЫШ	РЕЙТИНГ	АЛДЫҒЫ
«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ	Ұзақ мерзімді ЭДР Расталды	BBB- Рейтинг болжамы: «Тұрақты» BBB- Рейтинг болжамы: «Тұрақты»

РЕЙТИНГ ТУРАЛЫ ҚОСЫМША МӘЛІМЕТТЕРДІ ҚАРАУ

FITCH RATINGS ТАЛДАУШЫЛАРЫ

Aleksandr Zaltsman, CFA

Директор

Жетекші рейтингтік талдаушы

+971 4 424 1268

aleksandr.zaltsman@fitchratings.com

Fitch Ratings Ltd

Дубай филиалы, Maze Tower, 18-қабат, Sheikh Zayed Road, P.O. Box 215584, Дубай

Konstantin Anglichenov

Аға директор

Екінші рейтингтік талдаушы

+49 69 768076 123

konstantin.anglichenov@fitchratings.com

Guido Bach

Аға директор

Комитет төрағасы

+49 69 768076 111

guido.bach@fitchratings.com

БАҚ-ПЕН БАЙЛАНЫС

Athos Larkou

Лондон

+44 20 3530 1549

athos.larkou@thefitchgroup.com

Қосымша ақпарат www.fitchratings.com сайтында қолжетімді

ҚАТЫСУ МӘРТЕБЕСІ

Рейтинг берілетін ұйым (және/немесе оның агенттері) немесе құрылымдық қаржыландыру жағдайында мәміле тараптарының біреуі немесе бірнешеуі рейтингтік үдеріске қатысты; бұған рейтингтік үдеріске

қатыспаған немесе эмитенттің жария түрде қолжетімді ақпаратынан тыс қосымша ақпарат ұсынбаған төмендегі эмитент(тер) (егер ондайлар болса) кірмейді.

ҚОЛДАНЫЛАТЫН КРИТЕРИЙЛЕР

Мемлекеттік саясат аясында кірістері қолдау алатын ұйымдарды рейтингтеу критерийлері (жарияланған күні: 2024 жылғы 13 қаңтар) (рейтингтік жорамалдардың сезімталдығын қоса алғанда)

Мемлекетпен байланысты ұйымдарды рейтингтеу критерийлері (жарияланған күні: 2025 жылғы 19 шілде)

ҚОСЫМША АШЫП КӨРСЕТУЛЕР

[Додд-Франк заңы бойынша рейтингтік ақпаратты ашып көрсету нысаны](#)

[Сұрату мәртебесі](#)

[Мақұлдау саясаты](#)

МАҚҰЛДАУ МӘРТЕБЕСІ

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ

Ұлыбританияда берілген, ЕО-да мақұлданған

ЖАУАПКЕРШІЛІКТЕН БАС ТARTУ ЖӘНЕ АШЫП КӨРСЕТУЛЕР

Fitch Ratings (Fitch) берген барлық кредиттік рейтингтер белгілі бір шектеулер мен жауапкершіліктен бас тарту ережелеріне бағынады. Осы шектеулер мен ережелермен мына сілтеме арқылы танысыңыз:

<https://www.fitchratings.com/understandingcreditratings>. Бұған қоса,

<https://www.fitchratings.com/rating-definitions-document> құжатында Fitch-тің әрбір рейтинг шкаласы мен рейтинг санаттары бойынша рейтингтік анықтамалары, соның ішінде дефолтқа қатысты анықтамалар егжей-тегжейлі берілген. ESMA мен FCA Еуропалық Парламент пен Кеңестің 2009 жылғы 16 қыркүйектегі № 1060/2009 (ЕО) Регламентінің 11(2)-бабына және 2019 жылғы Кредиттік рейтинг агенттіктері туралы (Түзетулер және т.б.) (ЕО-дан шығу) ережелерге сәйкес тиісінше тарихи дефолт деңгейлерін орталық репозиторийде жариялауға міндетті. Жарияланған рейтингтер, критерийлер мен әдістемелер осы сайтта кез келген уақытта қолжетімді. Fitch-тің әдеп кодексі, құпиялылық, мүдделер қақтығысы, үлестес тұлғалармен ақпараттық оқшаулау, комплаенс және өзге де тиісті саясаттары мен рәсімдері де осы сайттың Әдеп кодексі бөлімінде қолжетімді. Директорлар мен акционерлердің тиісті мүдделері туралы ақпарат <https://www.fitchratings.com/site/regulatory> сайтында қолжетімді. Fitch рейтинг берілетін ұйымға немесе онымен байланысты үшінші тараптарға өзге де рұқсат етілген немесе қосалқы қызмет көрсеткен болуы мүмкін. Жетекші талдаушысы ESMA-да немесе FCA-да тіркелген Fitch Ratings компаниясында (немесе мұндай компанияның филиалында) жұмыс істейтін рұқсат етілген немесе қосалқы қызмет(тер) туралы мәліметтерді Fitch Ratings сайтындағы осы эмитенттің ұйым туралы жиынтық парағынан табуға болады.

Fitch өз рейтингтерін беру және қолдау, сондай-ақ өзге де есептерді (соның ішінде болжамдық ақпаратты) дайындау кезінде эмитенттер мен андеррайтерлерден және Fitch сенімді деп есептейтін өзге

де дереккөздерден алынған фактілік ақпаратқа сүйенеді. Fitch өзі сүйенетін фактілік ақпаратқа өзінің рейтингтік әдістемесіне сәйкес негізді тексеру жүргізеді және мұндай дереккөздер берілген бағалы қағаз үшін немесе берілген юрисдикцияда қолжетімді болған шамада осы ақпараттың тәуелсіз дереккөздерден негізді растауын алады. Fitch жүргізетін фактілік тексерудің тәсілі мен ол алатын үшінші тарап растауының ауқымы рейтинг берілетін бағалы қағаз бен оның эмитентінің сипатына, рейтинг берілетін бағалы қағаз ұсынылатын және сатылатын және/немесе эмитент орналасқан юрисдикциядағы талаптар мен практикаға, тиісті жария ақпараттың қолжетімділігі мен сипатына, эмитенттің басшылығына және оның кеңесшілеріне қол жеткізу мүмкіндігіне, аудиторлық есептер, келісілген рәсімдер туралы хаттар, бағалаулар, актуарлық есептер, инженерлік есептер, заңдық қорытындылар және үшінші тараптар ұсынатын өзге де есептер сияқты бұрыннан бар үшінші тарап растауларының қолжетімділігіне, тиісті бағалы қағаз бойынша немесе эмитенттің тиісті юрисдикциясында тәуелсіз әрі құзыретті үшінші тарап растау көздерінің қолжетімділігіне және өзге де түрлі факторларға байланысты өзгеріп отырады. Fitch рейтингтері мен есептерін пайдаланушылар кеңейтілген фактілік тексеру де, кез келген үшінші тарап растауы да Fitch рейтингке немесе есепке байланысты сүйенетін барлық ақпараттың дәл әрі толық болатынына кепілдік бере алмайтынын түсінуі тиіс. Түптеп келгенде, эмитент пен оның кеңесшілері Fitch-ке және нарыққа ұсыну құжаттарында және өзге де есептерде беретін ақпараттың дәлдігіне жауапты. Fitch өз рейтингтері мен есептерін шығару кезінде сарапшылардың жұмысына, соның ішінде қаржылық есептілікке қатысты тәуелсіз аудиторлардың және заңдық әрі салықтық мәселелер бойынша заңгерлердің жұмысына сүйенуге тиіс. Бұдан бөлек, рейтингтер мен қаржылық және өзге де ақпарат бойынша болжамдар табиғатынан болашаққа бағытталған және өз сипатына қарай факт ретінде тексерілуі мүмкін емес болашақ оқиғалар туралы жорамалдар мен болжамдарды қамтиды. Нәтижесінде, ағымдағы фактілер қалай тексерілгеніне қарамастан, рейтингтер мен болжамдарға рейтинг немесе болжам берілген не расталған кезде күтілмеген болашақ оқиғалар немесе жағдайлар әсер етуі мүмкін. Fitch Ratings бір сектордағы немесе активтер класындағы ұйымдар үшін қаржылық көрсеткіштердің салыстырмалылығын қамтамасыз ету мақсатында тиісті критерийлерге және/немесе салалық стандарттарға сәйкес есептілікте көрсетілген қаржылық деректерге әдеттегі, жалпы қабылданған түзетулер енгізеді.

Барлық рейтинг санаттары үшін ең жақсы және ең нашар сценарийлік кредиттік рейтингтердің толық ауқымы «AAA»-дан «D»-ға дейін. Fitch сондай-ақ халықаралық кредиттік рейтингтер бойынша тарихи нәтижелерге негізделген рейтингті жоғарылатудың ең жақсы сценарийлері мен рейтингті төмендетудің ең нашар сценарийлері (әр бағытта өлшенген рейтингтік өзгерістердің 99-процентілі ретінде айқындалады) туралы ақпарат береді. Активтер кластары бойынша қарапайым орташа мән 99-процентильде ең жақсы жағдайда 4 сатыға жоғарылауды және ең нашар жағдайда 8 сатыға төмендеуді көрсетеді. Салалар бойынша ең жақсы және ең нашар сценарийлік кредиттік рейтингтер туралы толығырақ ақпаратты Fitch сайтындағы Rating Performance парағының Best- and Worst-Case Measures бөлімінен қараңыз.

Осы есептегі ақпарат ешқандай түрдегі мәлімдемесіз немесе кепілдіксіз «сол күйінде» ұсынылады, әрі Fitch есептің немесе оның мазмұнының кез келген бөлігінің есепті алушының қандай да бір талаптарына сәйкес келетінін мәлімдемейді және оған кепілдік бермейді. Fitch рейтингі – бағалы қағаздың кредиттік қабілеттілігі туралы пікір. Бұл пікір және Fitch дайындайтын есептер Fitch үнемі бағалап, жаңартып отыратын белгіленген критерийлер мен әдістемелерге негізделген. Сондықтан рейтингтер мен есептер

Fitch-тің ұжымдық жұмысының нәтижесі болып табылады және ешбір жеке тұлға немесе тұлғалар тобы рейтингке немесе есепке жеке-дара жауапты болмайды. Егер мұндай тәуекел арнайы атап көрсетілмесе, рейтинг кредиттік тәуекелден басқа тәуекелдерге байланысты шығын тәуекелін қарастырмайды. Fitch кез келген бағалы қағазды ұсынумен немесе сатумен айналыспайды. Fitch-тің барлық есептерінің авторлығы бірлескен. Fitch есебінде аталған жеке тұлғалар онда айтылған пікірлерді қалыптастыруға қатысқан, бірақ оларға жеке-дара жауапты емес. Жеке тұлғалар тек байланыс мақсатында аталады. Fitch рейтингін қамтитын есеп проспект болып табылмайды және бағалы қағаздарды сатуға байланысты эмитент пен оның агенттері инвесторлар үшін жинақтайтын, тексеретін және ұсынатын ақпаратты алмастырмайды. Рейтингтер Fitch-тің өз қалауы бойынша кез келген уақытта кез келген себеппен өзгертілуі немесе кері қайтарылуы мүмкін. Fitch ешқандай түрдегі инвестициялық кеңес бермейді. Рейтингтер кез келген бағалы қағазды сатып алу, сату немесе ұстау жөніндегі ұсыным болып табылмайды. Рейтингтер нарықтық бағаның барабарлығына, кез келген бағалы қағаздың белгілі бір инвестор үшін жарамдылығына немесе кез келген бағалы қағаз бойынша төлемдердің салықтан босатылуына не салық салынуына түсініктеме бермейді. Fitch бағалы қағаздарға рейтинг бергені үшін эмитенттерден, сақтандырушылардан, кепілгерлерден, өзге де міндеттемелі тұлғалардан және андеррайтерлерден сыйақы алады. Мұндай сыйақы әдетте бір шығарылым үшін 1 000 АҚШ долларынан 750 000 АҚШ долларына дейінгі (немесе тиісті валютадағы баламасы) соманы құрайды. Кейбір жағдайларда Fitch белгілі бір эмитент шығарған немесе белгілі бір сақтандырушы не кепілгер сақтандырған немесе кепілдік берген барлық немесе бірқатар шығарылымдарға бір жылдық сыйақы үшін рейтинг береді. Мұндай сыйақы 10 000 АҚШ долларынан 1 500 000 АҚШ долларына дейінгі (немесе тиісті валютадағы баламасы) соманы құрайды деп күтіледі. Fitch-тің рейтинг беруі, жариялауы немесе таратуы Fitch-тің АҚШ-тың бағалы қағаздар туралы заңдарына, Ұлыбританияның 2000 жылғы Қаржылық қызметтер және нарықтар туралы заңына немесе кез келген нақты юрисдикцияның бағалы қағаздар туралы заңдарына сәйкес берілген кез келген тіркеу мәлімдемесіне байланысты өз атауын сарапшы ретінде пайдалануға келісімі болып табылмайды. Электрондық жариялау мен таратудың салыстырмалы тиімділігіне байланысты Fitch зерттеулері электрондық жазылушыларға баспа нұсқасының жазылушыларына қарағанда үш күнге дейін ертерек қолжетімді болуы мүмкін.

Тек Австралия, Жаңа Зеландия, Тайвань және Оңтүстік Корея үшін: Fitch Australia Pty Ltd компаниясының Австралиялық қаржылық қызметтер лицензиясы (AFS лицензиясы № 337123) бар, ол кредиттік рейтингтерді тек көтерме клиенттерге ұсынуға рұқсат береді. Fitch жариялаған кредиттік рейтингтер туралы ақпарат 2001 жылғы Корпорациялар туралы заң мағынасындағы бөлшек клиенттер болып табылатын тұлғалардың пайдалануына арналмаған. Fitch Ratings, Inc. АҚШ-тың Бағалы қағаздар және биржалар жөніндегі комиссиясында ұлттық деңгейде танылған статистикалық рейтинг ұйымы («NRSRO») ретінде тіркелген. NRSRO-ның кредиттік рейтингтік еншілес ұйымдарының кейбірі NRSRO нысанының 3-тармағында көрсетілген және осылайша NRSRO атынан кредиттік рейтингтер беруге уәкілетті болса да (<https://www.fitchratings.com/site/regulatory> қараңыз), басқа кредиттік рейтингтік еншілес ұйымдар NRSRO нысанында көрсетілмеген («NRSRO емес ұйымдар»), сондықтан бұл еншілес ұйымдар берген кредиттік рейтингтер NRSRO атынан берілмейді. Алайда NRSRO емес ұйымдардың қызметкерлері NRSRO берген немесе оның атынан берілген кредиттік рейтингтерді айқындауға қатысуы мүмкін.

Fitch Solutions компаниясы және Fitch Ratings-тің үлестес тұлғасы болып табылатын dv01 мезгіл-мезгіл Fitch Ratings рейтинг берген белгілі бір құрылымдық қаржыландыру мәмілелері бойынша заемдық

деректер агенті ретінде әрекет етуі мүмкін.

Copyright © 2025 Fitch Ratings, Inc., Fitch Ratings Ltd. және олардың еншілес ұйымдары. 33 Whitehall Street, NY, NY 10004. Телефон: 1-800-753-4824, (212) 908-0500. Рұқсатсыз толық немесе ішінара көшіруге немесе қайта таратуға тыйым салынады. Барлық құқықтар қорғалған.

ЖАСЫРУ

СҰРАТУ МӘРТЕБЕСІ

Жоғарыда көрсетілген рейтингтерді Fitch рейтинг берілетін ұйымның/эмитенттің немесе онымен байланысты үшінші тараптың сұрауы бойынша берген немесе қолдап отыр. Кез келген ерекшеліктер төменде көрсетілген.

Fitch-тің сұрату мәртебесі саясатымен www.fitchratings.com/ethics сайтында танысуға болады.

МАҚҰЛДАУ САЯСАТЫ

Fitch-тің ЕО немесе Ұлыбританиядан тыс жерлерде берілген халықаралық кредиттік рейтингтері ЕО-ның КРА туралы Регламентінің немесе Ұлыбританияның 2019 жылғы Кредиттік рейтинг агенттіктері туралы (Түзетулер және т.б.) (ЕО-дан шығу) ережелерінің (жағдайға қарай) шарттарына сәйкес реттеушілік мақсаттарда ЕО немесе Ұлыбритания аумағындағы реттелетін ұйымдардың тиісінше пайдалануы үшін мақұлданады. Fitch-тің ЕО мен Ұлыбританиядағы мақұлдау тәсілімен Fitch сайтындағы Regulatory Affairs парағында танысуға болады. Халықаралық кредиттік рейтингтердің мақұлдау мәртебесі Fitch сайтында әрбір рейтинг берілетін ұйымның жиынтық парағында және құрылымдық қаржыландыру мәмілелері бойынша мәмілелер туралы толық ақпарат беттерінде көрсетіледі. Бұл ашып көрсетулер күн сайын жаңартылады.